

اثربخشی طرحواره‌درمانی بر سبک‌های خوردن،
ذهنیت‌های طرحواره‌ای کودک شاد و بزرگسال سالم
در افراد چاق مبتلا به اختلال پرخوری: مطالعه تک‌آزمودنی

**Effectiveness of Schema-Therapy on Eating Styles
Happy Child and Healthy Adults Modes in Obese People
with Binge Eating Disorder: A Single-Case Study**

Maryam Nourizadeh Mirabadi, M.A.

Islamic Azad University, Karaj Branch

Marjan Hoseinzadeh Taghvaei, Ph.D.

Islamic Azad University, Karaj Branch

Reza Moloodi, Ph.D.*

University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences

Sheida Sodagar, Ph.D.

Islamic Azad University, Karaj Branch

Maryam Bahrami Hidaji, Ph.D.

Islamic Azad University, Karaj Branch

مریم نوری‌زاده میرآبادی^۱

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج

دکتر مرجان حسین‌زاده تقوایی^۲

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج

دکتر رضا مولودی^۳

دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

دکتر شهیدا سوداگر^۴

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج

دکتر مریم بهرامی هیدجی^۵

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج

Abstract: The present study was conducted with the aim of investigating the effectiveness of schema therapy on eating styles and happy child and healthy adults Modes modes in obese people with binge eating disorder. The design

چکیده: پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی طرحواره‌درمانی بر سبک‌های خوردن و ذهنیت‌های طرحواره‌ای کارآمد در افراد چاق مبتلا به اختلال پرخوری انجام شد. طرح پژوهش حاضر نیمه‌آزمایشی با ساختار تک‌آزمودنی از نوع ABA بود. جامعه آماری

* k.moloodi@gmail.com

دریافت اصلاح نهایی مقاله: ۱۴۰۱/۱۱/۸

پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۳/۲۰

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

۲. استادیار، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

۳. استادیار، مرکز تحقیقات سوءمصرف و وابستگی به مواد، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

۴. استادیار، گروه روانشناسی سلامت، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

۵. استادیار، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

of the current research was semi-experimental with a single case structure of ABA type. The statistical population of the study included obese women suffering from binge eating disorder who referred to a slimming clinic in Tehran in 2014-2016. The study sample consisted of eight obese women according to the inclusion criteria. Data collection tools included the Dutch Eating Styles Questionnaire (1986), the Young Schema Modes Questionnaire (2008) and a semi-structured interview. Schema therapy was implemented in form of 20 90-minute group sessions and 4 additional 45-minute individual sessions. The participants were evaluated 3 times in the baseline phase, 10 times in the intervention phase, and 8 weeks after the intervention, they were followed up 4 times every 2 weeks using the measurement tool. In order to analyze the data, the participants' scores were collected individually during the three stages of baseline, ten stages of intervention and four stages of follow-up, and then by using the trend chart and interpreting the ups and downs of the scores. Participants were visually analyzed in different stages of baseline, intervention and follow-up. Then, by using the effect size indices, the percentage of non-overlapping data (PND), and the percentage of improvement and the valid change index (RCI), the effectiveness of the treatment was determined. The findings showed that in most of the participants, in the intervention stage compared to the baseline stage the scores of efficient modes; The happy child and healthy adult had an upward and increasing trend. For all the participants, The scores of emotional eating styles all people and external for most of them, and inhibited eating styles also had a downward and decreasing trend. Also, the RCI index scores indicated the stability of schema therapy results in the follow-up phase.

Keywords: schema therapy; eating styles; effective schema modes; happy child; healthy adult; obesity; binge eating disorder

این پژوهش مشتعل بود بر کلیه زنان چاق مبتلا به اختلال پرخوری که در سال‌های ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به یک کلینیک لاغری شهر تهران مراجعه کرده بودند. از جامعه آماری پژوهش، با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش و خروج از آن، هشت نفر انتخاب شدند. ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها شامل پرسشنامه سبک‌های خوردن داج (DEBQ)، پرسشنامه ذهنیت‌های طرحواره یانگ (SMQ)، و مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود. طرحواره‌درمانی در قالب ۲۰ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای گروهی، و ۴ جلسه تکمیلی انفرادی ۴۵ دقیقه‌ای اجرا شد. شرکت‌کنندگان، ۳ بار در مرحله خط پایه، و ۱۰ بار در مرحله مداخله ارزیابی قرار شدند. ۸ هفته پس از مداخله، هر ۲ هفته یکبار، به‌وسیله ابزار اندازه‌گیری مورد پیگیری قرار گرفتند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها ابتدا نمره‌های شرکت‌کنندگان به‌صورت انفرادی طی سه مرحله خط پایه، ده مرحله مداخله، و چهار مرحله پیگیری جمع‌آوری گردید و در ادامه با استفاده از نمودار روند نمره‌های شرکت‌کنندگان در مراحل مختلف خط پایه، مداخله، و پیگیری، مورد تحلیل دیداری قرار گرفت. سپس با استفاده از شاخص‌های اندازه اثر، درصد داده‌های ناهمپوش (PND)، میزان اثربخشی درمان شاخص تغییرات معتبر (RCI)، میزان اثربخشی درمان تعیین گردید. یافته‌ها نشان داد که نمره‌های ذهنیت‌های کارآمد؛ کودک شاد، و بزرگسال سالم در مرحله مداخله نسبت به مرحله خط پایه در مورد بیشتر شرکت‌کنندگان دارای روند صعودی و افزایشی و معنادار بود. نمره‌های سبک‌های خوردن هیجانی در مورد همه افراد و سبک‌های خوردن بیرونی و بازداری‌شده نیز در مورد اکثر افراد، سیر نزولی و کاهشی داشت و معنادار بود. همچنین نمره‌های شاخص RCI حاکی از ثبات نتایج طرحواره‌درمانی در مرحله پی‌گیری بود.

کلیدواژه‌ها: طرحواره‌درمانی؛ سبک‌های خوردن؛ ذهنیت‌های طرحواره‌ای کارآمد؛ کودک شاد؛ بزرگسال سالم؛ چاقی؛ اختلال پرخوری